

**Francisci De Fargna Civitatis Plebis Patrii Philosophiæ,
Sacræ Theologiæ, ac J. U. Doctoris ... Commentaria In
singulos Canones De Jurepatronatus**

Qui sparsim tam intrà, quàm extra corpus Juris Canonici vagantur ...

Fargna, Francesco de

Romæ, MDCCXVIII

Casus VII. Argumentum. Apposita lege in fundatione Archipresbyteratus in
Ecclesia Cathedrali erecti, ut Archipresbyter teneatur exercere curam
Animarum, an ipse Archipresbyter vigore hujus legis ...

[urn:nbn:de:hbz:466:1-72203](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-72203)

intendere se approbare pacta contra Sacros Canones, & sic quoad dicta pacta deficit expressus Episcopi consensus, quem restrinxit ad limites juris, ut in his præcis terminis pacti contra jus in limine foundationis adjecti per Patronum non censeatur approbatum, sed expresse rejectum, stante clausula consimili apposta ab Episcopo, resolvit *Rota in Senogallien. Canonizatus de Lucbis 25. Junii 1709. §. Et sanè coram Lancetta.*

3 Non obstat, quod Ordinarius cogi potuerit ad approbandam in limine foundationis conditionem prædictam, quia hoc forsitan obtinere potuisset tempore habili sed cum non fuerit effectivè coactus, quin Patroni permiserit ipsam foundationem, & deinde institutionem fieri juxta formam præscriptam; Ideo non est amplius locus pœnitentiæ, & non est attendendum, quod fieri potuerit, sed quid factum fuit, ut dixit, *Rota in Asten. Prioratus 7. Decembris 1708. §. Nihilque coram Aldrovando.*

Verum rationabile non videtur dictum pactum, quod induceret vacabilitatem Beneficii per plures annos, qui possent esse etiam 40., quia deberet remanere vacans Beneficium, donec esset spes, ut adveniret, aliquis descendens habilis, quæ suspensio tam longæva est contra naturam Beneficii, & destruit substantiam ejus, ut sit perpetuum *Card. de Luca disc. 93. n. 2. de jurepat.*, & quidquid sit de aliqua suspensione parvi temporis, idem denegat in diuturna vacatione *Piton. meus Præceptor. disc. 62. n. 40. vers. Ego tamen.* Et quod recipiant Patroni

4 fructus Beneficii permissa diuturna vacatione, non videtur pactum rationabile, saltè ut possit approbari ab Episcopo, sed requiritur approbatio Papæ, *Rot. decis. 194. p. 2. rec.*

Ut etiam resolutum fuit à Sac. Congregatione Concilii in *Pennen. Beneficii superioris relata Caf. I.*

Eadem verò Sac. Congregatio in dicta *Florentina juris patronatus die 24. Januarii 1711.* distulit resolutionem hujus dubii.

Pars II.

ARGUMENTUM.

Apposita lege in foundatione Archipresbyteratus in Ecclesia Cathedrali erecti, ut Archipresbyter teneatur exercere Curam Animarum, an ipse Archipresbyter vigore hujus legis teneatur etiam ad explicationem Verbi Dei in diebus Dominicis?

SUMMARIUM.

- 1 *Formalis prædicatio in Cathedrali, licet non spectet ad Parochum, sed ad Episcopum; Ad Parochum tamen spectat explicatio verbi Dei? & num. 3.*
- 2 *Archipresbyter Ecclesie Cathedralis habens annexam curam Animarum tenetur inter Missarum Solemnia ad explicationem Verbi Dei, diebus Dominicis, & alii festivis.*

CASUS VII.

Titius fundavit, ac dotavit in Ecclesia Cathedrali Archipresbyteratum cum reservatione Juris patronatus favorum suorum descendendum, ea lege, & pacto apposito, ut Archipresbyter teneatur exercere curam Animarum; quaeritur an Archipresbyter stante hujusmodi lege teneatur in Cathedrali inter Missarum solemnias diebus Dominicis ad explicationem Verbi Dei?

1 Respondeo affirmative, quia cum dictus Archipresbyter vigore præfatæ legis foundationis habeat annexam in Cathedrali curam Animarum dicitur Parochus, ac proinde licet ad ipsum non spectet formalis prædicatio in Cathedrali, cum hæc pertineat ad Episcopum, spectat tamen explicatio Verbi Dei, juxta dispositionem *Text. in Clementin. Dudum de sepulchris.*, ibique *Vitalin. num. 7.*

Et ita resolutum fuit à Sacra Congregatione Concilii in *Tusculana explicationis Verbi Dei 29. Julii 1713.*, ubi expositum fuit, quod Provicarius Generalis Tusculi sub pecuniaria multa locis Piis applicanda, sedulo monuit Andream Brefcianum Archipresbyterum Cathedralis Ecclesie, ut memor Parochialis officii, rationisque, qua Deo obstringitur, diebus

T t t

bus

bus Festivis, vel faltèm Dominicis minime præmitteret pabulum Verbi Dei, ovibus suis exhibere juxta præscriptum Apostolicæ visitationis, & Synodaliū constitutionum. Verùm enim verò præfatus Archipresbyter ab hujusmodi præcepto appellationem interposuit ad Sacram Congregationem Visitationis, remissaque subinde hujusmodi causa in EE. PP. confessu decidenda, in præsentiarum Promotor Fiscalis contendit, quòd sibi tantum blandiatur Archipresbyter, qui explicationem Divini Verbi subire recusat; Eodem tamen pro hujusmodi libertate declamante, & præsertim sub obtentu, quòd licet in cæteris Ecclesiis tam Urbicis, quam Dœcesis, Parochi teneantur plebem in lege Domini erudire, in Cathedrali tamen Ecclesia id munus obire debeat Episcopus, vel per se, vel per alios idoneos substitutos, quatenus legitimo detineatur impedimento. Unde proposito Dubio -- *An Archipresbyter Cathedralis Ecclesiæ Tuscoli teneatur inter Missarum solemnias ad explicationem Verbi Dei diebus Dominicis, & aliis Festivis -- Respondit -- Affirmativè, & amplius --*

² Et ita ego etiam sentiebam studens in hac causa tum attenta dispositione Synodali id expressè sanciente, tum attentâ dispositione Juris communis, juxta quam prædicandi officium spectat ad Rectores Parochiarum, & Curatos in eorum Ecclesiis, in quibus curam habent Animarum juxta *Clementinam Dudum S. Hujusmodi de Sepult.*, ibique *Vitalin. num. 7. Abbas in cap. Quod. Dei timorem de Stat. Monachorum Surd. conf. 25. num. 10. Rot. decif. 234. num. 41. part. 6. recen.*, & juxta Tridentinum *Cap. 2. sess. 5. de reformat.*, *cap. 8. sess. 22. de Sacrific. Missar. Barbof. ad Concil. cap. 7. sess. 24. de reformat. num. 2.*

³ Non obstat, quòd munus prædicandi propriè, & præcipuè ad Episcopum pertineat juxta Tridentinum *Sess. 5. de Reformat. cap. 2.*, & *sess. 24. cap. 4. Monacell. form. 8. tit. 13. num. 2. tom. 2.*; Adeoque ipse in Cathedrali, & non Archipresbyter inter Missarum solemnias tenetur ad explicationem Verbi Dei; Quia onus prædicandi, quod incumbit Episcopo, non restringitur ad Cathedralem à Concilio Tridentino, sed est respectu

totius Dicoësis, *Falin. in cap. Excommunicamus de hæretic. num. 4. tom. 3.* Unde cum in Ecclesia Cathedrali Tuscoli adsit cura Animarum specialiter annexa Archipresbytero, hic in dicta Ecclesia debet prædicare *Abb. in cap. inter cætera num. 1. de offic. Judic. Ordin. Pignattell. consult. 151. num. 11. tom. 10.*; Et Episcopus non nisi post illum, & in defectum illius; Exemplo Gubernatoris Navis, qui post aliorum sermones, ac sententias de eo, quid orta tempestate faciendum esse videatur in Navi, postremus sententiam suam dicit approbando, aut reprobando aliorum Judicia, cui tandem parere oportet, nec aliter Episcopus, qui Gubernator est Ecclesiæ, loqui debet, non quasi obtinens postremas partes, sed quasi omnium primus, post quam Presbyteri dixerint, ipse approbare, aut reprobari, illorum dicta, quasi superior debet juxta documentum *S. Clementis lib. 2. const. Apostol. C. 57.*, ubi dum Sanctus agit de Episcopis, & Presbyteris ait -- *Deinde hortentur Populum Presbyteri non omnes simul, sed singulariter, & postremus eorum Episcopus --* Ut refert, *Gonzal. in cap. Inter cætera de offic. Judic. ordin. num. 12.*

ARGUMENTUM.

Quando in dispositione Testatoris fit mentio de pluribus oneribus Missarum; An omnia Bona ibi relicta habeant annexa dicta onera?

SUMMARIUM.

I Bona stabilia, de quibus fit mentio in Testamento si non habent annexum onus Missarum, nec Loca Montium, quæ veniunt sub nomine stabilium, habebunt annexum hujusmodi onus.

CASUS VIII.

Quidam instituit hæredem Monasterium PP. Theatinorum S. Andreae de Valle in Urbe sequentibus verbis: *Instituisco mio Erede universale, e particolare sopra tutti li miei Beni stabili, & annue entrate, che possiedo, il Monastero de PP. Teatini di S. Andrea della Valle di detta Città di Roma &c. e specialmente stanno sottoposti dd. Beni alla sodisfazione di scudi ot-*